

Societad Retorumantscha : Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Objekttyp: **Group**

Zeitschrift: **Annalas da la Societad Retorumantscha**

Band (Jahr): **127 (2014)**

PDF erstellt am: **11.07.2024**

Nutzungsbedingungen

Die ETH-Bibliothek ist Anbieterin der digitalisierten Zeitschriften. Sie besitzt keine Urheberrechte an den Inhalten der Zeitschriften. Die Rechte liegen in der Regel bei den Herausgebern.

Die auf der Plattform e-periodica veröffentlichten Dokumente stehen für nicht-kommerzielle Zwecke in Lehre und Forschung sowie für die private Nutzung frei zur Verfügung. Einzelne Dateien oder Ausdrucke aus diesem Angebot können zusammen mit diesen Nutzungsbedingungen und den korrekten Herkunftsbezeichnungen weitergegeben werden.

Das Veröffentlichen von Bildern in Print- und Online-Publikationen ist nur mit vorheriger Genehmigung der Rechteinhaber erlaubt. Die systematische Speicherung von Teilen des elektronischen Angebots auf anderen Servern bedarf ebenfalls des schriftlichen Einverständnisses der Rechteinhaber.

Haftungsausschluss

Alle Angaben erfolgen ohne Gewähr für Vollständigkeit oder Richtigkeit. Es wird keine Haftung übernommen für Schäden durch die Verwendung von Informationen aus diesem Online-Angebot oder durch das Fehlen von Informationen. Dies gilt auch für Inhalte Dritter, die über dieses Angebot zugänglich sind.

Societad Retorumantscha

Institut dal Dicziunari Rumantsch Grischun

Rapport dal charedatur per la perioda
dal 1. da schaner 2013 fin ils 31 da december 2013

1. Redacziun e publicaziun DRG
  - 1.1. Stab da redacziun
  - 1.2. Redacziun
  - 1.3. Publicaziun
  - 1.4. Lavurs redacziunalas da preparaziun e da controlla
    - 1.4.1. Preparaziun da las stgatlats per la redacziun
    - 1.4.2. Controlla da citats
    - 1.4.3. Correcturas vicendaivlas dals manuscrits
  - 1.5. Indices
    - 1.5.1. Excerpts per ils indices dal tom 13
    - 1.5.2. Index tudestg dal tom 13
  - 1.6. Impaginaziun dals fascichels
  - 1.7. Spediziun dals fascichels
  - 1.8. Abunents dal DRG (31-12-2009 – 31-12-2013)
2. Infrastructura
  - 2.1. Cartoteca maistra
    - 2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra (electronica)
    - 2.1.2. Register dals chavazzins e renviaments
  - 2.2. Questionari Melcher/Pult
  - 2.3. Biblioteca
    - 2.3.1. Biblioteca electronica
    - 2.3.2. Liar cudeschs
  - 2.4. Documentaziun
    - 2.4.1. Stadi da las bancas da datas
    - 2.4.2. Fototeca
  - 2.5. Dicziunari ed EED
    - 2.5.1. Apparats ed infrastruttura tecnica
    - 2.5.2. Project «Digitales Wörtermuseum»
3. Forzas auxiliaras, praticanta, praticant
4. Publicaziuns (senza DRG), servetschs, projects
  - 4.1. Annalas 126 (2013)
    - 4.1.1. Impaginaziun
    - 4.1.2. Spediziun ed administraziun
    - 4.1.3. Bibliografia
    - 4.1.4. Sustegns
  - 4.2. Bibliografia Vox Romanica
  - 4.3. Publicaziun da l'ASSUS «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca»
  - 4.4. Romanica Rætica 21
  - 4.5. Curatorium Vox Romanica
5. Relaziuns publicas
  - 5.1. Visitas
  - 5.2. Infurmaziuns
  - 5.3. Congress, colloquis, occurrenzas, represchentaziuns

- 5.4. Facebook
- 5.5. Exposiziun «Ansichtssache. 150 Jahre Architekturfotografie Graubünden» en il Museum d'art dal Grischun a Cuira
- 5.6. Exposiziun davart la Fototeca dal DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun
- 5.7. Medias (radio e televisiun, gasettas, periodicas)
  - 5.7.1. Preschentaziun da l'Institut dal DRG e da l'ovra DRG
  - 5.7.2. Lexicon Romontsch Cumparativ (LRC)
  - 5.7.3. Praticanta en l'Institut dal DRG
  - 5.7.4. Emissiun «Da primblas e fifis en il DRG»
  - 5.7.5. Preschentaziun dals fascichels
  - 5.7.6. Cudesch «Andeer. Von Acla bis Zwölfhorn»
  - 5.7.7. Publicaziun da l'ASSUS «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca»
  - 5.7.8. Exposiziun davart la Fototeca dal DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun
  - 5.7.9. Preschentaziun da las Annalas 126
  - 5.7.10. Emissiun «Sch'i na dat betg in pled, ston ins inventar el»
  - 5.7.11. Romanica Rætica 21
  - 5.7.12. Il pled rumantsch 2013
  - 5.7.13. Project «Digitales Wörtermuseum»
- 5.8. Regals
  - 5.8.1. Regals a la biblioteca
  - 5.8.2. Regals a la cartoteca maistra
  - 5.8.3. Regals a la fototeca
- 5.9. Referats, publicaziuns
- 6. Instanzas
  - 6.1. Academia svizra da ciencias umanas e socialas (ASSUS)
  - 6.2. Chantun Grischun
  - 6.3. Cumissiun filologica dal DRG

1. Redacziun e publicaziun DRG

1.1. Stab da redacziun

Il stab da redacziun ha cumpiglià l'onn 2013 indesch persunas en piazza permanenta: Carli Tomaschett, charedactor 100%, Marga A. Secchi, redactura 70%, Kuno Widmer, redactor 100%, Ursin Lutz, redactor 50%, Matthias Grünert, redactor 50%, Silvana Derungs, redactura 80%, Juliana Tschuor, documentalista 80%, Nadia Caduff Anrig, documentalista 40% (fin ils 30 d'avrigl), Violanta Spinas, documentalista 80%, Alexa Pelican, assistenta da redacziun 50%, e Brida Sac, assistenta da redacziun 50%.

En sia seduta dals 22 da mars 2013 ha la suprastanza da la Societad Retorumantscha – sin proposta da la Cumissiun filologica – elegì l'assistenta scientifica Silvana Derungs sco redactura dal DRG davent dal 1. d'avrigl 2013. Silvana Derungs ha absolvì ses temp d'introducziun e d'emprova en la redacziun dal DRG dal 1. d'avrigl 2010 fin ils 31 da mars 2011. A partir dal 1. d'avrigl 2011 ha ella lavorà en la redacziun dal DRG sco assistenta scientifica elegida.

La fin d'avrigl – suenter avoir parturì in uffant il schaner e suenter il congedi da maternità – ha nossa documentalista Nadia Caduff Anrig bandunà la squadra dal DRG per pudair sa deditgar a moda duida a ses nov pensum da mamma. Nadia Caduff Anrig ha cumenzà ses pensum da documentalista en l'Institut dal DRG il 1. da december 2008. Fin la fin d'avrigl 2013 ha ella lavorà en l'Institut dal DRG cun in pensum da 40% respectivamain 50%. En ses temp en l'Institut dal DRG ha Nadia Caduff Anrig preparà stgatlas per la redacziun, tschertgà ed organisà illustraziuns per ils artitgels dal DRG, ordinà material da numns locals, dà numerus scleriments vers anora e tgirà, ensemen cun Violanta Spinas, la Fototeca dal DRG. Ensemen cun Violanta Spinas ha ella era fatg la schelta da las fotografias e scrit ils texts accumpagnants per la publicaziun d'ina entira pagina cun fotografias da vitgs e cuntradas grischunas en l'ediziun dal venderdi da La Quotidiana durant l'entir onn da giubileum da la Societad Retorumantscha 2010 (125 onns Societad Retorumantscha 1885–2010). A questas fotografias e legendas han ellas agiuntà anc bleras autras per la publicaziun da la DVD «Da Tschlin a Tschamut» l'onn 2011. Ensemen cun Violanta Spinas ha Nadia Caduff Anrig era redigì il cudesch «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca», publitgà da l'Academia svizra da scienzas umanas e socialas (ASSUS) sco tom 6 en sia retscha «Sprachen und Kulturen» (guarda er alinea 4.3.). Nus avain laschà ir navidas Nadia Caduff Anrig, engraziain ad ella per ses grond engaschi a favur da noss institut durant plirs onns e la giavischain tut il bun per il futur.

Ils 30% da la piazza dal documentariat occupads da Nadia Caduff Anrig ha surpiglià nossa documentalista Violanta Spinas che ha qua tras augmentà ses pensum da 40% sin 70%.

1.2. Redacziun

Stgatlas	Chavazzins	Red.
361e	MESOC – MESSADA	(De.)
362c	METALLICAMAING – METEL	(Lz.)
362g	METTER I	(To.)
363b	METTER I	(To.)

365b	MEZDI	(Se.)
365d	MEZZAGLÛNA – MEZZANOT	(Se.)
365f	MIA I – MIAULADA	(Se.)
366a	MIAULAR – MIAUMIAU	(Gr.)

Indices tom 13

etimons	(De.)
suns	(To.)
morfologia	(De.)
sintaxa	(Gr.)
furmaziun dals plects	(De.)
lexicologia	(Gr.)
caracteristicas dal rumantsch	(Se.)

1.3. Publicaziun

La fin da matg avain nus publictà il fascichel dubel 177/178 cun ils chavazzins *matg 1 – mecaniker*. Els occupan las paginas 641–768 dal tom 13.

1.4. Lavurs redacziunalas da preparaziun e da controlla

1.4.1. Preparaziun da las stgatlàs per la redacziun

Andrea Sandova ha preparà las stgatlàs 383, 384 e 385, Michele Badilatti per part la stgatlà 387. Senza cumplettar il material dal questunari Melcher/Pult ha Andri Casanova preparà la stgatlà 386. Giuanna Beeli ha cumpletà il material dal questunari Melcher/Pult en la stgatlà 367 e per part er en la stgatlà 368. Guarda er alinea 3.

1.4.2. Controlla da citats

Alexa Pelican e Brida Sac han controllà ils ms. *meis 1*, *Melcher – melli* (Gr. 357b), *mellianee – memüergia* (Wi. 358), *men – mentiun* (Se. 359), *mentor – meritanta-maing* (Wi. 360), impundend 236 uras per questa lavur.

1.4.3. Correcturas vicendaivlas dals manuscrits

Per questas correcturas han impundì il charedactur 222 uras, Marga A. Secchi 140 uras, Kuno Widmer 33 uras, Ursin Lutz 49 uras, Matthias Grünert 34 uras e Silvana Derungs 58 uras.

1.5. Indices

1.5.1. Excerpts per ils indices dal tom 13

Nossa redactura Silvana Derungs ha fatg ils excerpts dals fascichels 175–178 per il register da materias, plinavant dals fascichels 171–178 per ils chapitels morfologia e furmaziun dals plects e dal fascichel dubel 177/178 per l'index dals etimons dal tom 13 dal DRG. Matthias Grünert ha fatg ils excerpts dals fascichels 167–178 per ils chapitels sintaxa e lexicologia e Marga A. Secchi e Carli Tomaschett dals medems fascichels per il chapitel caracteristicas dal rumantsch respectivamain suns.

1.5.2. Index tudestg dal tom 13

La studenta Giuanna Beeli ha fatg ils excerpts dals fascichels 175–178 per l'index tudestg dal tom 13 dal DRG.

1.6. Impaginaziun dals fascichels

L'impaginaziun e la formataziun dal fascichel dubel 177/178 (paginas 641–768 dal tom 13) ha Alexa Pelican fatg en il temp da 94 uras da lavur.

1.7. Spediziun dals fascichels

La spediziun dal fascichel dubel 177/178 sco era la controlla dals pajaments èn vegnidas fatgas da nossas assistentas da redacziun.

1.8. Abunents dal DRG (31-12-2009 – 31-12-2013)

Onn	Numer da l'ultim fasc.	Fascichels cun quint			Toms cun quint	Total cun quint	Fascichels e toms gratuits			Total abunents
		Svizra	exteriur	total			barat	gratuit	total	
2009	167/168	365	136	501	27	528	11	44	55	583
2010	169/170	363	125	488	23	511	11	47	58	569
2011	173/174	352	120	472	20	492	11	56	67	559
2012	175/176	353	116	469	20	489	11	53	64	553
2013	177/178	349	124	473	19	492	11	53	64	556

2. Infrastructura

2.1. Cartoteca maistra

2.1.1. Excerpts per la cartoteca maistra (electronica)

Nus avain fatg 10'746 excerpts da las suandantas ovras: CAPEDE, Mummetta (275 cedels), BIERT, Müdada (43 cedels), HENDRY, Tuc (2'046 cedels), Ms. BARBLAN, Spiavign (146 cedels), CANDREIA, Sicilia (719 cedels), TUOR, Catscha (1'230 cedels), KLAINGUTI, Raschladüras (1'284 cedels), TOUTSCH, Delineaziun (381 cedels), KÖNZ, Tscharvè (1'516 cedels), NUOTCLÀ, Ist. (467 cedels), GIGER, Stria (1'670 cedels), excerpts occasiunals or da LQ. 2013 ed autras periodicas (969 cedels). Ils excerpts èn gia deponids per la gronda part en la cartoteca maistra.

2.1.2. Register dals chavazzins e renviaments

L'assistenta da redacziun Alexa Pelican ha impundì 23 uras per actualisar il register ch'è creschì quest onn per 944 sin 181'163 endataziuns.

2.1.3. Regals a la cartoteca maistra

Guarda alinea 5.8.2.

2.2. Questionari Melcher/Pult

Era quest onn ha Kuno Widmer cuntinuà ad endatar il questionari Melcher/Pult en ina banca da datas, ina lavur ch'el aveva cumenzà l'onn 2004. El ha impundì 888 uras per las respostas dals numers 556–931.

2.3. Biblioteca

2.3.1. Biblioteca electronica

Il catalog electronic da nossa biblioteca è creschì quest onn per 1'592 titels, da 35'468 sin 37'060.

2.3.2. *Liar cudeschs*

Chalenders, periodicas e collecziuns vegnan liads regularmain. Mintg'onn fai era da basegn da reliar e reparar cudeschs che nus duvrain fitg savens e che crodan or da las cuvertas.

2.3.3. *Regals a la biblioteca*

Guarda ainea 5.8.1.

2.4. *Documentaziun*

2.4.1. *Stadi da las bancas da datas*

Datotecas	Unitads 31-12-11	Unitads 31-12-12	Unitads 31-12-13
1. Cartoteca maistra			
1.1. Chavazzins e renviaments	179'155	180'219	181'163
1.2. Excerpts (CME)	149'488	158'621	173'307
2. Biblioteca	33'953	35'468	37'060
2.1. Register dals auturs	30'509	31'971	33'536
2.2. Register da las scursanidas da litteratura	3'444	3'497	3'524
2.3. Register dals manuscrits	654	658	674
3. Register da materias	16'257	17'846	19'382
4. Fototeca	27'864	28'663	28'734
5. Adressas (abunents, correspundents euv.)	3'178	3'299	3'597
6. Indices toms			
6.1. Etimons 1-12	16'489	16'489	16'489
6.2. Materias 1-12	30'979	30'979	30'979
6.3. Fonetica 9-12	5'573	5'573	5'573
6.4. Morfologia 9-12	2'299	2'299	2'299
6.5. Sintaxa 9-12	4'352	4'352	4'352
6.6. Furmaziun dals plects 9-12	1'277	1'277	1'277
6.7. Prefixs 1-12	1'794	1'794	1'794
6.8. Suffixs 1-12	15'834	15'829	15'829
6.9. Lexicologia 9-12	4'436	4'436	4'436
6.10. Caracteristicas 9-12	3'848	3'848	3'848
6.11. Illustraziuns 1-13	1'026	1'042	1'092
6.12. Definiziuns tudestgas 1-12	92'563	92'563	92'563
6.13. Sinonims e renviaments	8'223	8'601	9'412
7. Scursanidas			
7.1. Scursanidas generalas	665	846	847
7.2. Scursanidas dals lieus	166	166	166
7.3. Scursanidas problematicas	166	167	169
7.4. Scursanidas e survista biblas	82	82	82
7.5. Survista da las periodicas (annadas)	1'545	1'575	1'577
7.6. Cronologia voc. rum. (masera)	0	0	0
7.7. Register da las translaziuns	214	245	293
7.8. Register dals carnets OSL	292	296	300
7.9. Tabellas da suffixs	151	151	151

7.10. Alfabet grec (mascra)	0	0	0
7.11. Segns fonetics (mascras)	0	0	0
7.12. Sinopsas Muoth, Castelberg	137	137	137
7.13. Reglas da redacziun	9	9	9
7.14. Funtaunas da dretg (survista)	140	140	140
7.15. Epistlas Alig, Deplazes	672	672	672
8. Flora rumantscha			
8.1. Flora DRG (material redigì)	1'252	1'253	1'270
8.2. Flora Planta (questiunari)	2'392	2'392	2'392
8.3. Flora Helvetica	3'182	3'182	3'182
9. Questiunari Melcher/Pult			
9.1. Dumondas	13'806	13'806	13'806
9.2. Respostas	32'798	34'689	49'684
10. Bloc etimologic			
10.1. Lemmas	28'194	28'194	28'194
10.2. Excerpts	1'716	1'720	1'722
11. Register da las chanzuns rum. (incipit)	10'579	10'583	10'583
12. Nums			
12.1. Nums propriis	2'584	2'584	2'584
12.2. Nums locals ed etnics	3'314	3'314	3'314
13. Puncts AIS	407	407	407
14. Dumondas ASV	151	151	151
15. Ditgas	147	147	147
16. Pseudonims	83	85	85
17. Reglas da purs	897	897	897
18. Superstiziuns	384	384	384
19. Surtins	94	94	94

2.4.2. Fototeca

2.4.2.1. Stadi actual

Nossa documentalista Violanta Spinaz ha integrà era quest onn diversas novas fotografias en la fototeca digitala. En vista a la publicaziun online da la Fototeca dal DRG, che vegn realisada en il rom dal project «Digitales Wörtermuseum», ha ella impundì numerusas uras per eliminar tants sbagls sco pussaivel avant che la Fototeca dal DRG giaja online.

2.4.2.2. Regals a la fototeca

Guarda alinea 5.8.3.

2.5. Dicziunari ed EED

2.5.1. Apparats ed infrastruttura tecnica

En il fratemp ha nossa infrastruttura electronica cuntanschì ina qualitad ed ina stabilitad che na pretenda strusch pli intervenziuns da nossa vart. Quest onn avain nus stuì remplazzar noss scanner, ch'aveva refusà il servetsch andetgamain, cun cumprar in scanner dal tip ScanMaker 9800 XL Plus da Microtek. Plinavant avain nus stuì actualisar duas plattas fixas externas e sco remplazzament avain nus

cumprà duas novas plattas dal tip d2 Disk Quadra da LaCie cun ina capacitat da mintgamai 2 TB.

2.5.2. Project «Digitales Wörtermuseum»

Noss project da digitalisaziun è i vinavant tenor plan. L'onn 2013 avain nus realisà la fasa IV dal project. Questa cumpiglia ils suandants projects parzials:

- Terminaziun da noss nov sistem da redacziun. Il sistem nov, che sa basa sin ina banca da datas e funcziuna en in navigatur d'internet, è vegnì sviluppà a fin e stat pia a disposiziun a las redacturas ed als redactors per immediat. Ils artitgels dal DRG che vegnan endatads en quest nov sistem, vegnan arcunads directamain a moda structurada, quai che lubescha da trair a niz tut il material a moda pli complessiva e multifara. Ultra da quai furma il nov sistem da redacziun era la basa per la retrodigitalisaziun e per la publicaziun online dal DRG cumplet. La realisaziun dad in DRG online vegn dentant instradada pli tard en il rom dad in agen project.
- Installaziun dad in nov sistem d'administraziun. Per las lavurs dal secretariat (empustaziuns, quints, abunaments, adressas) avain nus introducì in nov sistem che sa basa medemamain sin ina banca da datas. La novaziun la pli impurtanta en quest connex è la midada dals schecs da pajament cotschens als schecs da pajament oranschs (ESR). Quels disponan dad in numer da referenza e faciliteschan uschia la controlla dals pajaments e l'administraziun dals quints.
- Butia digitala cun ils products dal DRG. Questa butia vegn integrada proximamain en la pagina d'internet existenta (www.drg.ch) e duai preschentar noss products a moda pli survesaivla sco era pussibilitar empustaziuns directas. Cun quella chaschun vegnin nus er ad offrir da nov la pussaivladad da pajar cun carta da credit.
- Fototeca online. En il proxim futur vegn nossa fototeca electronica messa online, medemamain sin nossa pagina d'internet. Quest servetsch duai pussibilitar a la glieud interessada da far retschertgas profundas en nossa fototeca gia a chasa e da pudair far empustaziuns cun indicaziuns exactas or da nossa banca da datas da fotografias. La retschertga en la fototeca online cun illustraziuns da resoluziun bassa è gratuita, la cumpra da fotografias en qualidad auta succeda sco fin ussa cunter pajament.

La fasa IV dal project «Digitales Wörtermuseum» cun custs totals da 163'786.60 francs è vegnida finanziada cumpletamain cun daners da l'Academia svizra da scienzas umanas e socialas (ASSUS), concedids per quest intent da la Cumissiun per ils vocabularis naziunals.

Nus engraziain a la Cumissiun per ils vocabularis naziunals per la bainvulientscha e per il grond sustegn. Guarda er alinea 5.7.13.

3. Forzas auxiliaras, praticanta, praticant

Donatella Bonifazi ha lavurà tar nus in mez di per emna dal schaner fin il settember. Ella ha fatg lavurs generalas da biblioteca (p. ex. metter si siglas e cuvertas als cudeschs).

Andrea Sandova, studenta da la filologia romana a l'Universitad da Geneva, ha fatg tar nus in praticum dals 14 da schaner en fin ils 8 da mars. Nus avain preschentà ad ella la documentaziun da noss institut e dà invistà en la lavur da redacziun dal DRG. Ina part dal temp tar nus è ella sa profundada per agen studi en noss material ed en artitgels dal DRG. Plinavant ha ella deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals, ils excerpts da las ovras Autist, e NT. S 1988, e per part quels dal cudesch HENDRY, Tuc. Ella ha era deponì en il register da materias excerpts da l'ovra Flora Bergell. Ultra da quai ha ella attribuì als excerpts dals cudeschs HENDRY, Tuc, e CORAY, Rogelia, sco er ad excerpts da material da cuntegn botanic ils chavazzins per lura pudair deponer ils excerpts en la cartoteca maistra. Ella ha era excerptà al computer il cudesch CAPEDE, Mummetta. Plinavant ha ella nudà en il cudesch Schulb. Surm. II 1857, la concordanza da las paginas cun l'original tudestg ed el cudesch CORAY, Rogelia, la concordanza da las paginas cun l'original spagnol e cun la translaziun da l'original spagnol en tudestg. Ella ha era preparà stgatlàs per la redacziun. Guarda er alineas 1.4.1. e 5.7.3.

Ivana Tomaschett ha lavurà tar nus in mez di per emna ils mais d'avrigl e matg, plinavant dals 22 da fanadur fin ils 9 d'avust. Ella ha deponì en la cartoteca maistra excerpts occasionals, ils excerpts dals cudeschs Stat. Lumb. 1906, e TUOR, Catscha, quels dal Ms. BARBLAN, Spiavign, e per part era quels dals cudeschs KLAINGUTI, Baschattas, ALIG, Epist., e HENDRY, Tuc. Plinavant ha ella excerptà al computer ils cudeschs TUOR, Catscha, e KÖNZ, Tscharvè, e per part er il cudesch GIGER, Stria.

Andri Casanova ha lavurà tar nus in mez di per emna ils mais da mars, avrigl, fanadur, avust, october, november e december. El ha deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals, ils excerpts dals cudeschs CORAY, Rogelia, e CAPEDE, Mummetta, e per part quels dals cudeschs HENDRY, Tuc, e KÖNZ, Tscharvè. Plinavant ha el attribuì als excerpts dal cudesch TUOR, Catscha, ils chavazzins per deponer ils excerpts en la cartoteca maistra. Ultra da quai ha el nudà en il cudesch SEMADENI, Guerra, la concordanza da las paginas cun l'original franzos. El ha era preparà stgatlàs per la redacziun. Guarda alinea 1.4.1.

Gianna Beeli ha lavurà tar nus davent dals 15 da fanadur fin ils 16 d'avust. Ella ha deponì en la cartoteca maistra cartas da chavazzins e renviaments, excerpts occasionals, ils excerpts dals cudeschs CANDREIA, Sicilia, e KLAINGUTI, Raschladüras, e per part quels dals cudeschs ALIG, Epist., e HENDRY, Tuc. Plinavant ha ella nudà en ils cudeschs DEPLAZES, Levzas, e DEPLAZES, Ovras 2 (109–197; Levzas petras) la concordanza da las paginas cun la translaziun da quest'ovra en tudestg ed en ils cudeschs Schulb. S 1834, Schulb. S sup. 1857 I/II, e Cud. instr., la concordanza da las paginas cun l'original tudestg. Ultra da quai ha ella excerptà al computer ils cudeschs CANDREIA, Sicilia, e KLAINGUTI, Raschladüras. Ella ha era fatg excerpts per l'index tudestg dal tom 13 dal DRG. Plinavant ha ella preparà stgatlàs per la redacziun. Guarda er alineas 1.4.1. e 1.5.2.

Michele Badilatti, student da la litteratura e linguistica rumantscha a l'Universitad da Turitg, ha fatg tar nus in praticum dals 3 fin ils 13 da settember. Nus avain pre-

schentà ad el la documentaziun da noss institut e dà invista en la lavur da redacziun dal DRG. El ha attribuì per part als excerpts dal cudesch KÖNZ, Tscharvè, ils chavazzins per deponer ils excerpts en la cartoteca maistra ed ha era deponì per part ils excerpts dal cudesch numnà en quella. Plinavant ha el preparà stgatlàs per la redacziun. Guarda alinea 1.4.1.

4. Publicaziuns (senza DRG), servetschs, projects

4.1. Annalas 126 (2013)

4.1.1. Impaginaziun

Brida Sac ha impaginà las 276 paginas ed impundì per quai 162 uras.

4.1.2. Spediziun ed administraziun

La fin da settember avain nus tramess las Annalas 126 a las abunentas ed als abunents. La spediziun e la controlla dals pajaments èn vegnidas fatgas da nossas assistentas da redacziun.

4.1.3. Bibliografia

Juliana Tschuor ha cumpilà la bibliografia rumantscha per las Annalas 126 (2013).

4.1.4. Sustegns

La Pro Helvetia ha sustegnì l'ediziun da las Annalas 126 cun ina contribuziun da 7'000.– francs. Quests daners èn d'impunder per onuraris da la redacziun sco era da las auturas e dals auturs da las singulas contribuziuns. La partiziun Promoziun da la cultura dal Grischun ha sustegnì l'ediziun da las Annalas 126 cun ina contribuziun da 12'000.– francs e la Lia Rumantscha ha contribuì in import da 7'000.– francs. A tuttas trais donaturas engraziain nus grondamain per lur impurtantas contribuziuns per pudair publitgar las Annalas.

4.2. Bibliografia Vox Romanica

Juliana Tschuor ha cumpilà la bibliografia rumantscha per lá Vox Romanica 72 (2013).

4.3. Publicaziun da l'ASSUS «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca»

L'avust ha l'Academia svizra da ciencias umanas e socialas (ASSUS) publitgà en sia retscha «Sprachen und Kulturen» il tom 6 cun il titel «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca». La publicaziun preschenta la preziosa e multifara collecziun da fotografias che sa chatta en l'Institut dal DRG. Auturas da quest'ovra èn nossas documentalistas Nadia Caduff Anrig e Violanta Spinas. Guarda er alineas 5.6. e 5.7.7.

4.4. Romanica Rætica 21

Il november è cumparida la Romanica Rætica 21. Ella ha il titel «Filistuccas e fafanoias da temp vegl / Flausen und Fabeleien aus alter Zeit. Registraziuns dialectalas rumantschas / Rätoromanische Mundartaufnahmen. Andrea Schorta. 1926». Questa publicaziun da la Societad Retorumantscha è il resultat dad in project communabel da l'Archiv fonografic da l'Universitad da Turitg e da l'Institut dal DRG. Redactur dal cudesch è il romanist Rico Valär. La vernissascha da l'ovra ha

gì lieu ils 10 da november a Domat en il rom dals 23avels Dis da litteratura, quai cun contribuziuns da Rico Valär, Thomas Gadmer (Uniun dals Gualsers dal Grischun) e Michael Schwarzenbach (Archiv fonografic da l'Universitad da Turitg). Guarda er alinea 5.7.11.

4.5. *Curatorium Vox Romanica*

L'Institut dal DRG è ex officio commember da questa instituziun. Sco cassier ha Carli Tomaschett impundì 68 uras per lavurs administrativas, contabilitad e pajaments.

5. *Relaziuns publicas*

5.1. *Visitas*

En il decurs da quest onn han 143 personas visità noss institut per prender invista da la ritga documentaziun da quel e da nossa lavur.

Ils 22 da schaner han Sabine Stoll, Michele Loporcaro e Stephan Schmid da l'Universitad da Turitg fatg ina visita a noss institut. Matthias Grünert ha preschentà la documentaziun da quel e nossa lavur. Plinavant han la visitadra ed ils visitaders da l'Universitad da Turitg preschentà lur project «Digitale Sprachdokumentation des Jauer: Erstspracherwerb und Alltagssprache».

Ils 17 da mars ha il Cerchel cultural romontsch, ina gruppa da lectura dal Cuors romontsch sursilvan en la Casa Caltgera a Laax, gì ses inscunter a Cuira. Ensemen cun la praticanta dal DRG Andrea Sandova han anc 10 personas visità ed emprendì d'enconuscher l'Institut dal DRG. Silvana Derungs ha fatg la guida.

Ils 8 d'avrigl han 21 studentas e students da la partiziun rumantscha da l'emprim onn da studi (scolaziun per scola primara) da la Scola auta da pedagogia dal Grischun visità noss institut cun lur docenta Esther Krättli. Kuno Widmer ha fatg il guid.

Ils 15 d'avrigl ha Carli Tomaschett retschet en noss institut ils trais romanists Arnold Spescha, Thomas Granwehr e Fredy Suter ensemen cun Elisabeth Spescha, Antonia Desax e Theo Frei ed als ha preschentà la documentaziun da noss institut e nossa lavur.

Ils 4 da zercladur ha Marius Risi, il manader da l'Institut per la perscrutaziun da la cultura grischuna, visità noss institut ensemen cun sias collavuraturas Magdalena Decurtins-Stecher, Karin Fuchs e Flurina Graf; medemamain Caroline Morand, la manadra da l'Uffizi da cultura da la citad da Cuira, e sia collavuratura Nesa Wyss. Silvana Derungs als ha preschentà noss institut e nossa lavur.

Ils 12 da zercladur ha Silvana Derungs preschentà noss institut e nossa lavur a 13 scolaras e scolars da la classa rumantscha 5Gc da la Scola chantunala grischuna cun lur magistra Flurina Peper e lur magister Werner Carigiet.

Ils 15 da zercladur ha Christina Bucher-Brini, deputada en il Cussegl grond dal Grischun e presidenta da quel en la perioda d'uffizi 2010/11, visità l'Institut dal

DRG ensemen cun ses um Christoph Bucher. Carli Tomaschett als ha preschentà l'institut e nossa lavur.

Ils 24 da zercladur ha Marga A. Secchi retschet en noss institut 5 scolaras e scolars da la classa 5G da l'Institut Otalpin Ftan cun lur magistra Lucia Walther per als preschentar la documentaziun da noss institut e nossa lavur.

Ils 18 da settember ha Matthias Grünert preschentà noss institut e nossa lavur a l'antropologa Valeria Gavrylenko, docenta a l'Academia da Mohyla da Kiev.

Ils 26 da settember ha Marga A. Secchi retschet en noss institut 8 scolaras e scolars da la Scola auta populara da Turitg, accumpagnads da lur docenta Mevina Puorger.

Ils 4 d'october han 21 scolaras e scolars da la classa 4Gi da la Scola chantunala grischuna visità l'Institut dal DRG cun lur magistra Jelena Marijanovic. Silvana Derungs ha fatg la guida.

Ils 10 d'october ha Armon Fontana da la partiziun Promoziun da la cultura dal Grischun fatg ina visita a noss institut per as laschar orientar davart nossa lavur ed ils resultats dal project «Digitales Wörtermuseum». Carli Tomaschett ed Ursin Lutz al han retschet ed han dà scleriment.

Ils 18 da november ha Silvana Derungs retschet en noss institut 20 scolaras e scolars da la classa rumantscha 5Gc da la Scola chantunala grischuna cun lur magistra Flurina Peper e lur magister Werner Carigiet.

Ils 19 da november ha Carli Tomaschett preschentà noss institut e nossa lavur a 16 scolaras e scolars da la 5. classa dal gimnasi Claustra Mustér cun lur magister Kurt Jeitziner.

5.2. Infurmaziuns

Nus avain dà infurmaziuns a bucca ed en scrit a 219 persunas, impundend per quai 280 uras.

5.3. Congress, colloquis, occurrenzas, represchentaziuns

Ils 9 da mars han Carli Tomaschett ed Ursin Lutz prendì part a la radunanza generala dal Collegium Romanicum a Friburg. Questa radunanza ha recepì Ursin Lutz sco commember dal Collegium Romanicum.

Ils 28 da matg ha Carli Tomaschett represchentà l'Institut dal DRG a la radunanza annuala da l'Academia Rætica a Cuira.

Ils 24 d'avust ha Carli Tomaschett represchentà l'Institut dal DRG a la festa da giubileum «50 onns Televisiun Rumantscha» a Cuira, Silvana Derungs ha represchentà l'Uniun per la Litteratura Rumantscha.

Ils 26 d'avust ha Carli Tomaschett represchentà l'Institut dal DRG a la seduta da l'Academia Rætica cun il tema «Graduate Campus Graubünden» a Tavau.

Ils 29 d'avust han Carli Tomaschett ed Ursin Lutz assistì al referat da prof. dr. Georges Darms a Mustér (Forum claustral) cun il titel «Wie Sprachen verschwinden ... und wo steht das Rätoromanische?».

Ils 29 e 30 d'avust è Matthias Grünert sa participà a la dieta «Journées d'études doctorales en lexicographie galloromane», organisada dal Centre de dialectologie et d'étude du français régional de l'Université de Neuchâtel e dal Französisches Etymologisches Wörterbuch a l'Universidad da Neuchâtel. Guarda er alinea 5.9.

Dals 8–10 da november han gì lieu a Domat ils 23avels Dis da litteratura. Nossa redactura Silvana Derungs fa part dal comité d'organisaziun. Als Dis da litteratura è era Carli Tomaschett, Ursin Lutz, Kuno Widmer, Matthias Grünert, Alexa Pelican e Brida Sac stads preschents (per part).

Ils 14 da december ha Violanta Spinass represchentà l'Institut dal DRG en il Museum d'Engiadina a San Murezzan a la vernissascha da l'exposiziun speziala da La Casa melna Flem cun il titel «VOM FEINSTEN – Bindenfleisch, Bündnerfleisch», tgrada dad Yves Schuhmacher ch'era stà en noss institut per fotografias documentaras davart questa tematica.

5.4. Facebook

Dapi trais onns ha l'Institut dal DRG ina pagina da fans sin facebook. Ursin Lutz e Silvana Derungs preschentan dapi il cumenzament dal 2012 regularmain truvaglias dal DRG; en successiun libra mussan els cedels d'excerpts, maletgs e plets cun commentaris. La plattafurma permetta al DRG da cuntanscher in nov public e da render attent ad arranschaments e publicaziuns. Fin la fin da l'onn aveva il DRG 378 fans sin facebook.

5.5. Exposiziun «Ansichtssache. 150 Jahre Architektur fotografie Graubünden» en il Museum d'art dal Grischun a Cuira

Dals 16 da favrer fin ils 12 da matg ha gì lieu a Cuira en il Museum d'art dal Grischun l'exposiziun cun il titel «Ansichtssache. 150 Jahre Architektur fotografie Graubünden». En il rom da questa exposiziun è era la «Mediathek Graubünden» sa preschentada. Tranter auter ha quella era mussà fotografias or da las collecziuns da l'Institut dal DRG – tant sco maletg vi da la paraid sco er en furma digitala al computer. Plinavant è vegnidas preschentadas en il catalog da l'exposiziun (paginas 92–95) fotografias or dal relasch dad Alfons Maissen en l'Institut dal DRG. A la vernissascha da l'exposiziun ils 15 da favrer han Carli Tomaschett e Violanta Spinass represchentà l'Institut dal DRG.

5.6. Exposiziun davart la Fototeca dal DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun

En collavuraziun cun la Biblioteca chantunala dal Grischun a Cuira ha l'Institut dal DRG realisà en quella in'exposiziun cun il titel «'Truvaglias e travaglias'. Fotografien aus zwei Jahrhunderten». L'exposiziun ha mussà l'istorgia da la Fototeca dal DRG, preschentà exempels or da las collecziuns da quella e dilucidà sia muntada per la redacziun dal DRG. Ella ha durà dals 19 da settember fin il schaner 2014. Il

concept da l'exposiziun è vegnì elavurà da Violanta Spinas e Silvana Derungs. A chaschun da la vernissascha dals 19 da settember ha Ricabeth Steiger, fotografa e cura da la collecziun da la fotografia istorica en il Museum naziunal svizzer, fatg il referat d'avertura cun il titel «Fotografien und was sie können». Mesemna, ils 20 da november, ha Silvana Derungs manà 14 persunas da la Societad dals Engiadinais a Cuira (president Domenic Signorell) atras l'exposiziun preschentond la lavur dal DRG als preschents. Guarda er alinea 5.7.8.

5.7. Medias (radio e televisiun, gasettas, periodicas)

5.7.1. Preschentaziun da l'Institut dal DRG e da l'ovra DRG

En il supplement «Weiterbildung in der Südostschweiz», agiuntà a las gasettas «Die Südostschweiz» e «Bündner Tagblatt» dals 6 da mars 2013, è l'Institut dal DRG vegnì preschentà curtamain sin las paginas 4 e 7.

La schurnalista Ursina Trautmann ha preschentà l'Institut dal DRG en il Tages Anzeiger 2013, 170, 4.1-5 («Ein Häuflein Unverzagter rettet den Wortschatz einer verschwindenden Sprache»).

En il rom da la retscha cun artitgels or dal Lexicon Istoric Retic (LIR) en la Quotidiana ha quella deditgà ils 11 da settember ina pagina a l'ovra DRG: LQ. 2013, 175, 2.1-5 («Il Dicziunari Rumantsch Grischun – in dals quatter vocabularis naziunals da la Svizra»).

En l'emissiun dal Radio Rumantsch La marella dals 29 da settember cun il titel «www.istorgias-localas.gr.» ha nossa documentalista Violanta Spinas relatà davart la Fototeca dal DRG che vegn messa online l'entschatta da l'onn 2014. Il charedactur Carli Tomaschett ha dà pled e fatg davart las preparativas per metter online er ils toms dal vocabulari naziunal DRG.

5.7.2. Lexicon Romontsch Cumparativ (LRC)

Ina contribuziun davart il Lexicon Romontsch Cumparativ dad Alexi Decurtins, edì da la Societad Retorumantscha il settember 2012, è cumparida en LQ. 2013, 21, 15.1-2 («Resuns al 'Lexicon Romontsch Cumparativ' (LRC)»).

5.7.3. Praticanta en l'Institut dal DRG

En BT. 2013, 57, 9.2-5, è cumparì in purtret da nossa praticanta Andrea Sandova («Guten Tag, bien di, buon giorno, bonjour, dobrý den»). Guarda alinea 3.

5.7.4. Emissiun «Da primblas e fifis en il DRG»

En l'emissiun dal Radio Rumantsch La marella dals 19 da matg cun il titel «Da primblas e fifis en il DRG» ha nossa redactura Silvana Derungs discurrì davart la terminologia erotica rumantscha en il material ed en ils toms dal DRG cumparids fin uss.

5.7.5. Preschentaziun dals fascichels

En BT. 2013, 179, 6.2-5, ha Sabrina Bundi preschentà il fascichel dubel 177/178 cun il titel «Wenn die schönste Kuh verendet ...», Jano Felice Pajarola ha fatg quai en SO. 2013, 183, 2.2-5, cun il titel «Von Mathoner Reichtümern, Bauerngolf und Ziegentötern» ed Uorschla Natalia Caprez Brülhart en LQ. 2013, 137, 2.2-5, cun il titel «Da mattanettas, mazzacucs, mazurcas ed oter plü».

5.7.6. *Cudesch «Andeer. Von Acla bis Zwölfhorn»*

En l'emissiun dal Radio Rumantsch Magazin da cultura dals 27 da fanadur ha Chasper Pult preschentà e recensà il cudesch «Andeer. Von Acla bis Zwölfhorn», edì l'avrigl 2012 da l'Institut dal DRG ensemen cun la Lia Rumantscha.

5.7.7. *Publicaziun da l'ASSUS «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca»*

La publicaziun «Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca» è vegnida preschentada en la Newsletter mensila electronica (ediziun fanadur 2013, pag. 3) da l'Academia svizra da sciences umanas e socialas («La Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun – Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca». Publikation in der Reihe der Nationalen Wörterbücher und im Schwerpunkt Sprachen und Kulturen»), plinavant en la Newsletter mensila electronica (ediziun settember 2013, pag. 2–3) da la medema instituziun («La Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun – Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca». Aus der Schwerpunktreihe Sprachen und Kulturen, Eigenverlag SAGW, Heft VI»).

5.7.8. *Exposiziun davart la Fototeca dal DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun*

Contribuziuns davart l'exposiziun sur da la Fototeca dal DRG en la Biblioteca chantunala dal Grischun (dals 19 da settember fin il schaner 2014) e la vernissascha da quella èn cumparidas en: LQ. 2013, 174, 11.1–5 («Truvaglias e travaglias' – fotografias da dus tschientaners»); SO. 2013, 246, 10.1–5 («Kantonsbibliothek zeigt Fotos aus zwei Jahrhunderten»); Büwo 2013, 38, 35.1–3 («Truvaglias e travaglias' – Fotografien aus zwei Jahrhunderten»); BT. 2013, 255, 1.2–3 («Zeiten ohne Heulader») e 9.1–4 («Die letzten zwei Jahrhunderte Graubünden in Schwarz-Weiss»); LQ. 2013, 183, 8.2–5 («Fotografias e graficas fan effect»); Churer Magazin 2013, Nr. 11, 13.1–3 («Blick in eine fotografische Schatzkammer»). Plinavant ha la Televisiun Rumantscha emess ina contribuziun davart l'exposiziun en il Telesguard dals 19 da settember e SRF en l'emissiun principala da la Tagesschau dal medem di.

5.7.9. *Preschentaziun da las Annalas 126*

Duri Gaudenz ha preschentà las Annalas 126 en duas parts en LQ. 2013, 193, 2.1–5 («Annalas 2013») ed en LQ. 2013, 196, 2.1–5 («Annalas 2013 – ina recensium (2. part)»), Jano Felice Pajarola en SO. 2013, 311, 7.2–4 («In eminent talent, et in zun flissi student'»).

5.7.10. *Emissiun «Sch'i na dat betg in pled, ston ins inventar el»*

En l'emissiun dal Radio Rumantsch Forum dals 13 d'october cun il titel «Sch'i na dat betg in pled, ston ins inventar el» han nossa redactura Silvana Derungs e la linguista Anna-Alice Dazzi (Lia Rumantscha) discutà davart la necessitad ed ils process dad inventar ed introducì novs plects rumantschs.

5.7.11. *Romanica Rætica 21*

Preschentaziuns e recensiums da la Romanica Rætica 21 èn cumparidas en: LQ. 2013, 216, 2.3–5 («Filistuccas e fafanoias da temp vegl – registraziuns dialectalas

rumantschas dal 1926»); BT. 2013, 324, 6.2–5 («Ein Buch voller Flausen und Fabeleien»); LQ. 2013, 234, 6.1–5 («Il Ferdinand Beal che purtava Nossegner»); SO. 2013, 338, 9.2–5 («Was zum Teufel soll man in diesen Trichter hineinreden?»); Piz 46, 60.3 («Burlas da temp vegl»). Plinavant ha Esther Krättli preschentà la Romanica Rætica 21 en l'emissiun dal Radio Rumantsch La marella dals 29 da december cun il titel «...in'otra gada lura empau pli bia.», quai era en discurs cun il redactor dal cudesch, Rico Valär, e cun noss redactor Matthias Grünert.

5.7.12. *Il pled rumantsch 2013*

Il december han Radiotelevision Svizra Rumantscha (RTR) e La Quotidiana (LQ) tschernì «Il pled rumantsch 2013». Propostas han ins pudì inoltrar fin ils 12 da december da mezdi. La giuria è sa cumponida da represchentantas e represchentants da RTR, da La Quotidiana, da l'Institut dal DRG, da la Lia Rumantscha e da l'Uniun per la Litteratura Rumantscha. Silvana Derungs ha represchentà l'Institut dal DRG.

5.7.13. *Project «Digitales Wörtermuseum»*

En il Bulletin ASSUS (2013), nr. 4, 28.1, è cumparì sco part da l'artitgel «Digitalisierungsprojekte der Nationalen Wörterbücher: Stand der Dinge» in rapport davart noss project da digitalisaziun («Dicziunari Rumantsch Grischun (DRG): 'Digitales Wörtermuseum'»).

5.8. *Regals*

5.8.1. *Regals a la biblioteca*

Nus retschavain mintg'onn ina gronda quantidad da cudeschs, brochuras, artitgels (separats) euv. da las auturas e dals auturs sezs, da las chasas edituras u dad autras donaturas e donaturs. Quest material integrain nus sa chapescha en nossa biblioteca, sch'i na sa tracta betg da dublettas e tripletas. Quellas dain nus vinavant a studentas e students u ad autras personas interessadas u las barattain per titels che ans mancan. Quest onn avain nus retschet 251 exemplars. Donaziuns da cudeschs pli grondas han fatg Beat Deplazes, Suzanne Specker e Reto Vital. Ultra da quests 251 exemplars ha noss institut anc retschet in considerabel dumber da publicaziuns or dal relasch da ser Duri Loza e Maria Paul.

5.8.2. *Regals a la cartoteca maistra*

Il schaner avain nus retschet dal Seminari da linguatg e litteratura rumantscha da l'Universitad da Friburg 12 stgatlac cun excerpts or dad ovras litteraras rumantschas ed or da monografias davart il rumantsch.

5.8.3. *Regals a la fototeca*

Ultra da singulas fotografias da differentas personas ch'èn gist vegnidas integradas en nossa fototeca, ha l'Institut dal DRG survegnì quatter relaschs da fotografias fitg custaivels: numnadamain tut il material illustrativ, dias, fotografias etc. ed auters documents d'interess general per la Rumantschia da Ser Duri Loza da Salouf, il material d'illustraziuns da l'inschigner ed autur da diversas publicaziuns Paul Caminada da Vrin, da dunna Ursi Truog-Bandau da Mönchaltorf il relasch fotografic (Stussavgia) da ses tat Heinrich Meyer e da dunna Yvonne Stampfli-

Anderegggen da Belp dus albums cun fotografias dals onns 1940 da ses tat Caspar Cotti (ustier da La Veduta, pass dal Gelgia).

5.9. Referats, publicaziuns

Matthias Grünert:

- *Das Rätoromanische im Kontakt mit seinen Nachbarsprachen: II. Von der ersten Zeitung bis zur SMS.* Prelecziun a l'Universitad da Friburg, semester da primavaira 2013.
- *Contacts linguistics en il Grischun rumantsch – fastizs e process.* Seminari a l'Universitad da Friburg, semester da primavaira 2013.
- *Dialects rumantschs: classificaziun e percepziun.* Seminari a l'Universitad da Turitg, semester d'atun 2013.
- *Le Dicziunari Rumantsch Grischun: du projet de ses fondateurs à l'œuvre actuelle.* Seminari ils 29 d'avust a Neuchâtel en il rom da la dieta «Journées d'études doctorales en lexicographie galloromane», organisada dal Centre de dialectologie et d'étude du français régional de l'Université de Neuchâtel e dal Französisches Etymologisches Wörterbuch a l'Universitad da Neuchâtel (29 e 30 d'avust).
- *L'ALD-II – la conclusiun dad ün'ouvra monumentalala sur dals dialects dal Grischun rumantsch fin al Friul.* – En: *Annalas* 126 (2013), 207–219.

Silvana Derungs:

- *Cun tge meds linguistics reproduceschan ed imiteschan auturas ed auturs da la gassetta Punts il linguatg da giuventetgna?* Referat ils 18 da mars a la Scola auta da pedagogia dal Grischun (partiziun rumantscha, emprim onn da studi, scolaziun per scola primara, lecziun dad Esther Krättli).
- *«Amur e dolor» – Istorgias d'amur en il DRG.* Referat il 1. da matg en il Center da cultura, lungatg e formaziun Surselva a Laax.

Nadia Caduff Anrig, Violanta Spinaz:

- *Die Fototeca dal Dicziunari Rumantsch Grischun. Von der Archivschachtel zur digitalen Fototeca.* Schweizerische Akademie der Geistes- und Sozialwissenschaften. Sprachen und Kulturen. Heft VI. Bern 2013.

6. Instanzas

6.1. Academia svizra da scienzas umanas e socialas (ASSUS)

Per l'onn 2013 ha la Cumissiun per ils vocabularis naziunals da la ASSUS concedì al project da perscrutaziun «Dicziunari Rumantsch Grischun» l'entira summa dumandada dad l'114'651.– francs (brev dals 11 d'october 2012). Nus essan fitg engraziavels a la ASSUS ed a la Cumissiun per ils vocabularis naziunals per lur bainvulientscha e lur grond sustegn. Guarda er alinea 2.5.2. Project «Digitales Wörtermuseum».

Suenter 15 onns (1998–2013) d'intensiva lavur e grond sustegn per l'Institut dal DRG è prof. dr. Ricarda Liver sa retratga il zercladur sco represchentanta dal Dicziunari Rumantsch Grischun en la Cumissiun per ils vocabularis naziunals da la ASSUS. Nus engraziain a Ricarda Liver per ses grond sustegn ed engaschi a favur

da l'Institut dal DRG durant blers onns. Sco ses successur ha la suprastanza da la ASSUS elegì ils 13 da settember dr. Rico Valär, Zuoz/Turitg.

6.2. *Chantun Grischun*

Sco gia ils onns 2011 e 2012 ha il chantun Grischun dà a la Societad Retorumantscha ina contribuziun annuala da 125'000.– francs. Nus engraziain al chantun Grischun per sia bainvulientscha, ses grond sustegn e sia contribuziun annuala da gronda impurtanza per il funcziunament da noss institut.

6.3. *Cumissiun filologica dal DRG*

La Cumissiun filologica ha tegnì sia 135avla sesida sonda, ils 9 da favrer 2013, en las localitads dal DRG.

La redacziun engrazia per la lavur che la cumissiun, furmada da prof. dr. Georges Darms (president), dr. Hans-Peter Ehrliholzer, Marianna Blöchlinger-Spescha, dr. Felix Giger e lic. fil. Barbara Strebel, ha prestà er quest onn.

Sin proposta da la Cumissiun filologica ha la suprastanza da la Societad Retorumantscha elegì en sia seduta dals 22 da mars 2013 lic. fil. Uorschla Natalia Caprez Brühlhart (Ftan/Cuira) sco commembra da la Cumissiun filologica.

Cuira, ils 31 da december 2013

Institut dal DRG

*Carli Tomaschett, Marga A. Secchi,
Kuno Widmer, Ursin Lutz, Matthias Grünert,
Silvana Derungs, Juliana Tschuor,
Nadia Caduff Anrig, Violanta Spinass,
Alexa Pelican, Brida Sac*